

KEDVES OLVASÓ!

KÉRDEZZÜK meg magunkról: vajon mennyit tudunk azoknak a papoknak, szerzeteseknek az életéről, akik ezer évvel ezelőtt Magyarországon a keresztény hitet terjesztették? Néhányukat a szélesebb magyar közönség is jól ismeri: ilyen Szent Gellért, a marosi (csanádi) egyházmegye püspöke, Asrik (Aszkrik) érsek és Szent Adalbert, az esztergomi érsekség védőszentje. Vannak, akiknek jobbára csak a nevét ismerjük, és sokan lehetnek azok az egyszerű papok, szerzetesek, akiknek nevét sem őrizte meg a hagyomány. Ebben a tematikus számban egy német hittérítőt szeretnénk megismertetni olvasóval, akiről Magyarországon aránylag keveset tudhatunk: ő Querfurti Brúnó szászországi szerzetes, az ezredforduló korának emlékezetes alakja. Volt pap, szerzetes, remete, végül térítőpüspökként tevékenykedett. Szenvedélyes lelkesedése egyik országból a másikba vitte. Mozgalmas élete során a magyarok közt is megfordult, és közel ezer évvel ezelőtt – 1009-ben, valószínűleg március 9-én – halt vértanúhalált a balti törzsek földjén. Mivel számos országban járt, érthető, hogy halálának ezredik évében – 2009-ben Európa több pontján is emlékeztek rá: Németországban, Lengyelországban és Litvániában is, hisz a haláláról hírt adó forrás Litvánia első írásos említése. Magyarországon – Szegeden – 2009 novemberében konferenciával adóztunk Brúnó és a hozzá hasonló remeték, hittérítők emlékének. Az elhangzott előadások írott változatát tárjuk most az olvasók elé. A Brúnóval kapcsolatos cikkeket további írások egészítik ki. Fogadják szeretettel!

Halmágyi Miklós

SZÁMUNK SZERZŐI

FELEKY GÁBOR ATTILA PHD hallgató (Budapesti Corvinus Egyetem) felekygabor@gmail.com, DR. FONT MÁRTA DSc egyetemi tanár (PTE BTK) font.marta@pte.hu, DR. GALAMB GYÖRGY docens (SZTE BTK) galamb@hist.u-szeged.hu, HALMÁGYI MIKLÓS doktorjelölt (SZTE BTK) miklos8012@gmail.com, DR. habil KOSZTA LÁSZLÓ tszv. docens (SZTE BTK) koszta@hist.u-szeged.hu, DR. habil MARJANUCZ LÁSZLÓ tszv. docens (SZTE BTK) marjanucz@hist.u-szeged.hu, NÉMETH ISTVÁN történelemtanár, PÁLINKÓ TAMÁS történész (Szeged) ptoomas@gmail.com, DR. PUSKELY MÁRIA SSND (ELTE) puskelymaria@freemail.hu, DR. SZABÓ PÁL tudományos segédmunkatárs (SZTE BTK) szbpl@freemail.hu, DR. habil TÓTH SÁNDOR LÁSZLÓ docens (SZTE BTK) toths@hist.u-szeged.hu

DEAR READER,

LET US ASK: what do we know about the life of the priests and monks who preached Christianity in Hungary 1000 years ago? Some of them are well-known by Hungarian readers, like St-Gerhard – the first bishop of the dioceses of Csanád (Maros) –, the archbishop Ascric or St-Adalbert – the patron saint of the archbishopric of Esztergom. Some of the missionaries are only known by their names, and there must have been many priests and monks, whose names were not preserved in the tradition. In this issue we would like to present a German missionary to the readers who is quite unknown in Hungary: Bruno of Querfurt, a monk of Saxony, a memorable person of the period around the turn of the first millennium. He was a priest, a monk, a hermit; finally he worked as a missionary bishop. His restless enthusiasm took him from one country to another. During his eventful life he came to Hungary as well, and nearly 1000 years ago – in 1009 perhaps on the 9th of March – he suffered martyrdom on the territory of the Baltic tribes. As he visited several countries, it can be easily understood, that on the thousandth anniversary of his death – in 2009 – commemorations were organised all over Europe: in Germany, in Poland and in Lithuania too, since the name of this country was mentioned in writing for the very first time in the source that reported about Bruno's death. In Hungary – in Szeged, the November of 2009 – a conference was devoted to the memory of Bruno and other hermits and missionaries like him. We publish now the written versions of the presentations. The studies about Bruno are completed by further articles.

Halmágyi, Miklós

A címlapon felhasznált képek forrása: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Bruno_of_Querfurt_Cross_in_Gi%C5%BCyko.jpg http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Kronung_Heinrich_II.jpg http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6c/Drzwi_gnieznienskie_wykupienie_zwlok_Wojciecha.jpg http://en.wikipedia.org/wiki/File:St_Volodymyr.jpg http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8d/Portrayal_of_Stephen_1%2C_King_of_Hungary_on_the_coronation_pall.jpg